

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

τριμηνιαία έκδοση

ΤΕΥΧΟΣ 77 • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006 • ΤΙΜΗ 3.5€

Πανεπιστήμιο & «ποιοτικός έλεγχος»

Παλεύοντας ενάντια στις προκαταλήψεις

Γλωσσική διδασκαλία σε παιδιά Ρομά

Εξώφυλλο

Χριστίνα
Λεοντίδου

Εκπαιδευτικά ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Τριμηνιαίο περιοδικό για την εκπαίδευση
Κωδικός: 1512

Κυκλοφορεί τους μήνες:

Ιανουάριο, Απρίλιο, Ιούλιο, Οκτώβριο

Χρόνος 17ος · τεύχος 77

Φεβρουάριος - Απρίλιος 2006

τιμή τεύχους: 3,50 €

Ιδιοκτήτης: Το ομώνυμο επιστημονικό
μη κερδοσκοπικό σωματείο

Εκδότης: Θανάσης Σταματάκος

Ηλεκτρονική σελίδα: www.geocities.com/ekpaideytiki_koinotita

Συνεργασίες - Επιταγές:

Εκπαιδευτική Κοινότητα

Μπισκίνη 1, 15772 Ζωγράφου

τηλ. επικοινωνίας: 210-6749490

τηλ. για διαφημίσεις: 210-9755998

fax: 210-7718362

Αριθμοί λογαριασμών

Εθνικής Τράπεζας: 151/430275-38

Αγροτικής Τράπεζας: 0050500605776

Συνδρομές:

εσωτερικού ετήσια 11 €

» διετής 20 €

» τριετής 27 €

Ευρώπης 25 €

Κύπρου 20 €

υπόλοιπου κόσμου 30 €

σχολείων 18 €

δημοσίων οργανισμών,

βιβλιοθηκών 28 €

Συντακτική Επιτροπή:

Γιώργος Μάγκος, Κώστας Μάγος, Σπύρος
Μαρκόπουλος, Γιώργος Ξανθάκος, Δημήτρης
Σκλάβος, Θανάσης Σταματάκος, Νίκος Σύφαντος,
Δώρα Τζαβάρα, Νικόλαος Τσαφταρίδης, Τζούλια
Φορτούνη, Μαρία Χαλαζωνίτη

Φωτοστοιχειοθεσία - Ηλεκτρονική σελίδα:

RED-T-POINT,

Μεγίστης 5 - Κυψέλη, τηλ. 210-8656505

Εκτύπωση:

Μιχάλης Ανδρικού

Επικούρου 20 & Ευριπίδου, τηλ. 210-3214446

Τιμή παλιότερων τευχών: 3,50 €

Φωτογραφίες τευχών: Χριστίνα Λεοντίδου

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις
των συντακτών τους, ενώ τα ανυπόγραφα τις
απόψεις της Συντακτικής Επιτροπής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΑ

- 10 Η ανώτατη εκπαίδευση στην ατραπό του ποιοτικού
ελέγχου
του Περικλή Παυλίδη
- 14 Σχόλιο στο σχέδιο νόμου για την Ειδική Αγωγή
του Βασίλη Κωτούλα
- 16 Όταν οι ειδικοί μιλούν για το επάγγελμα του εκπαι-
δευτικού
του Κωνσταντίνου Καπετσώνη
- 18 Παλεύοντας ενάντια στις προκαταλήψεις
συνέντευξη των Louise Derman-Sparks και Bill Sparks
- 24 Ένα βιβλίο γεννιέται
του Πέτρου Χαραβιτισίδη
- 30 Δημιουργική αξιοποίηση μιας παιδικής βιβλιοθήκης
του Χρήστου Μπουλούμπαση
- 36 Οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις του λαϊκού παραμυθιού
του Μπάμπη Μαυρίδη
- 40 Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης μέσα από τη
διαμόρφωση κοινωνικών συμβάντων με παιδιά Ρομά
στο σχολείο του Δενδροποτάμου
του Άγγελου Χατζηνικολάου

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

- 2 Της σύνταξης
- 3 Σελίδες λογοτεχνίας
- 5 Έχω λάβει γράμμα σου
- 7 Εκπαιδευτικά και άλλα
- 8 Πολιτισμική Κοινότητα
- 48 Της φυσικής και της χημείας
- 50 Παιδεία τέχνας κατεργάζεται
- 52 Η Ελλάδα δεν είναι ο κόσμος όλος
- 54 Υπάρχουν και βιβλία
- 56 Το τελευταίο κουδούνι

* Στείλτε τη συνδρομή σας με ταχυδρομική επιταγή ή καταθέστε την στην
Εθνική ή την Αγροτική Τράπεζα. Αν πρόκειται για ανανέωση συνδρομής μέ-
σω Τράπεζας, δεν χρειάζεται να μας ενημερώσετε για την κατάθεση. Ζητή-
στε μόνο να πληκτρολογηθεί το ονοματεπώνυμο σας.

* Μη διστάσετε να μας τηλεφωνήσετε ή να μας γράψετε, ώστε να σας στεί-
λουμε κάποιο τεύχος που δεν έχετε λάβει.

Γραφτείτε συνδρομητές. Μας βοηθήστε!

Όταν οι «ειδικοί» μιλούν για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

του Κωνσταντίνου Καπετσώνη

Τελευταία ο Έλληνας εκπαιδευτικός αποτελεί για πολλούς το εξιλαστήριο θύμα για όλα τα δεινά της εκπαίδευσης στη χώρα μας. Πλήθος σχετικών συζητήσεων και άρθρων στα ΜΜΕ τον καθιστούν υπεύθυνο για όλη αυτή την κατάσταση. Για παράδειγμα, θυμάμαι χαρακτηριστικά σε βραδινή εκπομπή κρατικού καναλιού, με καλεσμένη την υπουργό Παιδείας, τον οικοδεσπότη δημοσιογράφο που εύκολα και αβίαστα επέρριψε τις ευθύνες για τα δεινά της εκπαίδευσης, στο «χαλαρό Έλληνα εκπαιδευτικό... που εξαφανίζεται από τα σχολεία... δεν αξιολογείται...» και μάλιστα νοστάλγησε και τους παλιούς δασκάλους. Τέτοιες αλλά και παρόμοιες κρίσεις, που γίνονται από την ελληνική κοινωνία, τα ΜΜΕ και από γονείς, έχουν την αφετηρία τους στα εξής:

- ▶ Ο εκπαιδευτικός είναι ο φανερός συντελεστής στην εκπαίδευση, ο οποίος έρχεται σε φυσική επαφή με το μαθητή και το γονέα. Βολεύει λοιπόν να καλλιεργηθεί συστηματικά ο μύθος ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού θα «σώσει» την εκπαίδευση, έχοντας ως στόχο να αποδίδονται μόνιμα οι ευθύνες στον εκπαιδευτικό, αποκρύπτοντας την ευθύνη άλλων συντελεστών¹ (άνισες ευκαιρίες, έλλειψη υποδομών κ.ά.) που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό έργο και τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- ▶ Ο καθένας έχει περάσει από τα μαθητικά θρανία κι έχει αποκομίσει μια εμπειρία από την επαφή με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Από αυτή την εμπειρία του ως μαθητής, άσχετα αν δεν έχει καμιά ειδίκευση στο συγκεκριμένο τομέα, νομίζει ότι μπορεί να κρίνει αν κάνει σωστά ή όχι τη δουλειά του ένας εκπαιδευτικός. Για του λόγου το αληθές, ας πάρουμε για παράδειγμα μία από τις πολλές παραδοσιακές αντιλήψεις γονέων σχετικά με τη διδακτική πράξη: πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ο δάσκαλος κάνει σωστά τη δουλειά του στο μάθημα της ελληνικής γλώσσας, όταν διδάσκει πολλή γραμματική, όπως έκαναν κι οι παλιοί δάσκαλοί τους. (Γι' αυτό μάλλον αναπολούν πολλές φορές -όπως το έκανε και ο δημοσιογράφος στην εκπομπή- τους παλιούς καλούς δασκάλους, που δίδασκαν αρκετή γραμματική.) Όμως, τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει σοβαρό προβάδισμα η επικοινωνιακή - λειτουργική διάσταση της γλώσσας σε σχέση με τη δομική (Χαραλαμπίδης Α., Χατζησαββίδης Σ., *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή*, Κώδικας, Θεσσαλονίκη, 1997).
- ▶ Έτσι, λοιπόν, εύκολα μπορεί να κατηγορηθεί ένας ενημερωμένος δάσκαλος, που δίνει βάση στη λειτουργική πλευρά της γλώσσας

παρά στις γραμματικές ασκήσεις. Με το ίδιο σκεπτικό θα έπρεπε να κατηγορηθεί κι ένας γιατρός που εφαρμόζει μια νέα μέθοδο θεραπείας ή ένας αρχιτέκτονας για μια νέα τάση στην αρχιτεκτονική. Όμως, τέτοιες νέες μέθοδοι και τάσεις σε αυτά τα επαγγέλματα

Θέσεις

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΙΚΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Εξουσία, καταστολή, «μεταρρυθμίσεις»

Editorial: Η βία της εξουσίας

Α. Γαβριηλίδης και Α. Καρρά: Μνήμη και λήθη Στέφανου Γερασίμου. Μερικές σκέψεις για έναν θάνατο - και μια νεκρική σιγή

Γ. Οικονομάκης, Α. Μαρούδας και Ο. Κυριακίδου: Το ελληνικό Πανεπιστήμιο στην εποχή των νεοφιλελεύθερων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων

Κ. Παπαδάκης: Τρομονόμος και Ιδιώνυμο. Η ιστορία επαναλαμβάνεται

Π. Πουλιόπουλος: Θεμελιώδεις παρατηρήσεις επί του νόμου 4229 «περί μέτρων ασφαλείας του κοινωνικού καθεστώτος»

Χ. Σίμος: Το ζήτημα της εξουσίας στον Αλτουσέρ και τον Φουκώ

Ν. Τσίρος: Η αναλυτική του κράτους στη συστημική θεωρία του Luhmann

Α. Ταρπάγκος: Με αφορμή την απουσία εργατικής συμμετοχής στις πανελλαδικές απεργίες

Π. Σωτήρης: Πέραν της Αυτοκρατορίας και της παρακμής της

Π. Παυλίδης: Ανιχνεύοντας τη σοσιαλιστική προοπτική

Μ. Αντωνίου: Ε. Τσακαλώτος, Οι αξίες και η αξία της Αριστεράς (Βιβλιοκριτική)

Αλφαβητικό - Θεματικό Ευρετήριο 2005

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2006

94

όχι μόνο δεν αμφισβητούνται ή κριτικάρονται, αλλά αναμένονται πολλές φορές με μεγάλη προσμονή.

- ▶ Τα αποτελέσματα της δουλειάς του εκπαιδευτικού δεν είναι άμεσα αντιληπτά, γιατί το «προϊόν» της εργασίας του (αλλαγή ανθρωπίνης συμπεριφοράς) μεταβάλλεται σταδιακά, ασυναίσθητα. Η καθημερινή διδακτική του πράξη δεν έχει τα ίδια άμεσα αντιληπτά και παραδοτέα αποτελέσματα με την εργασία του οδοντιάτρου, που σε ανακουφίζει από τον πονόδοντο, και του υδραυλικού, που σε σώζει από μία επικείμενη πλημμύρα, με αποτέλεσμα να αμφισβητείται η κατάρτισή του.
- ▶ Υπάρχει μια μικρή μερίδα εκπαιδευτικών, όπως σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες, που δεν εκτελεί με συνέπεια και αποτελε-

σματικότητα τα καθήκοντά της.

- ▶ Υπάρχει άγνοια πολλών «ειδικών», που συζητούν για την εκπαίδευση χρησιμοποιώντας και απλοποιώντας όρους, όπως, για παράδειγμα, η «αξιολόγηση στην εκπαίδευση», χωρίς να γνωρίζουν ότι πρόκειται περί ενός σοβαρού και πολύπλοκου ζητήματος με πλούσια βιβλιογραφία, με πολλές συζητήσεις και συγκρουόμενες απόψεις στο χώρο της εκπαίδευσης, που το αγγίζουν από καθόλου έως ελάχιστα.

Άραγε ο εκάστοτε δημοσιογράφος και ο κάθε κακοπροαίρετος γονέας θα μπορούσε να τοποθετηθεί με την ίδια ευχέρεια και σε επιστημονικά ζητήματα που απασχολούν την ιατρική ή τη νομική κοινότητα; Σε ακριβή αναλογία, είναι σαν να μιλάει ένας εκπαιδευτικός δημόσια για ζητήματα δημοσιογραφίας ή για τα «μυστικά» της δουλειάς του κάθε γονέα. Ας μην αδικούμε λοιπόν τους εκπαιδευτικούς.

Σημείωση

1. Βλ. ενδεικτικά, Ο. Banks (1987) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, Παρατηρητής, Αθήνα, D. Blackledge & B. Hunt, (2000) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, Μεταίχμιο, Αθήνα, Ά. Φραγκουδάκη (1985) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*, Παπαζήση, Αθήνα και Ε. Δημητρόπουλος (2002) *Εκπαιδευτική αξιολόγηση, Η αξιολόγηση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου*, Γρηγόρη, Αθήνα.

